

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
Pszichológia Doktori Iskola (Kognitív tudomány témakörben)
Működési Szabályzata

Általános rendelkezések

1. §. Jelen szabályzat a doktori iskola létesítésének eljárási rendjéről és a doktori fokozat megszerzésének feltételeiről szóló 33/2007. (III.7.) Korm. rendelet alapján készült. Figyelembe veszi továbbá a felsőoktatásról szóló többször módosított 2005. évi CXXXIX. törvényt, a BME Doktori Szabályzatát (BME DSZ), a BME doktori képzésben résztvevők Tanulmányi és Vizsgaszabályzatát (BME Doktori TVSZ), valamint a MAB doktori iskolák létesítésének és működésének követelményei című 2007. május 1-jétől érvényes állásfoglalását (MAB állásfoglalás).

A doktori iskola megalakulása, tagjai és szervezete

2.§. A Pszichológia Doktori Iskolában (továbbiakban: Doktori Iskola) 2004 óta folyik a MAB által 2004-ben véglegesen akkreditált PhD képzés. A Doktori Iskola a BME Gazdaság- és Társadalomtudományi Karán (továbbiakban: Kar) működik.

Az iskola törzstagjainak személye, valamint testületeinek összetétele a MAB előírásain túl megfelel a BME DSz **23.§** követelményeinek.

3.§. (1) A Doktori Iskola törzstagjainak, illetve a törzstagok személyi összetételének az 1. §-ban felsorolt szabályzatok vonatkozó követelményein túl a következő feltételnek is meg kell felelniük:

A törzstagok több mint felének rendelkeznie kell az „MTA doktora” fokozattal/címmel.

(2) Új törzstagot a doktori iskola vezetője a Kari Tanács véleményét kikérve, az EDT jóváhagyásával kooptálhat.

(3)A törzstagok körét a MAB létesítéskori akkreditációja, illetve időszakos felülvizsgálata erősíti meg.

4.§. A Doktori Iskola vezetőjét a Doktori Iskola törzstagjainak javaslatára a Kar Dékánja bízza meg a Kar 70 éven aluli, legalább MTA doktora fokozattal/címmel rendelkező törzstag professzorai közül. A megbízás időtartama legfeljebb három év, korhatárig korlátlanul ismételhető.

5.§. A BME DSZ szerint a BME-en Egyetemi Doktori Tanács (EDT) működik, amely a BME doktori iskoláiban folyó képzést és eljárásokat felügyeli a BME DSZ 7. § szerint (ld. 1. sz. Melléklet). Az EDT az Egyetemi Habilitációs Bizottsággal – Egyetemi Habilitációs Bizottság és Doktori Tanács (EHBBDT) néven – összevontan is működhet

a BME DSZ 9. § szerint (ld. 1. sz. Melléklet). Az EDT mellett, doktori iskolánként a doktori képzést felügyelő testületként Doktori Iskola Tanács (DIT) működik a BME DSZ 5. § szerint (ld. 2. sz. Melléklet). A doktori iskolák fokozatszerzést lefolytató testülete – az EDT által leadott hatáskörben – a doktori iskolánként működő Szakmai Doktori Tanács (SZDT), amely működését a BME DSZ 6. § szabályozza (ld. 3. sz. Melléklet). Az SZDT feladatát – a BME DSZ 8. § szerint ld. 3. sz. Melléklet – a Szak Habilitációs Bizottság (SZHB) is elláthatja, ekkor az összevont testület Szak Habilitációs Bizottsága és Doktori Tanácsa (SZHBDT) néven működik.

- 6.§. A 4.§ - 5.§ szerinti megbízások megszűnnek:
- a) a megbízás lejártakor,
 - b) a megbízással azonos eljárással történő visszahívással,
 - c) a megbízott lemondásával,
 - d) a megbízott tartós akadályoztatásával, illetve halálával.

A doktori iskola működése

- 7.§ A Doktori Iskola működését – a Kar Dékáni Hivatalának adminisztratív támogatásával – a Doktori Iskola vezetője irányítja.
- 8.§. (1) Az Iskola minden évben témajavaslatokat kér be és PhD témákat hirdet meg. A témák és a témavezetők személyének elfogadásáról az DIT dönt. A témák meghirdetése körlevelekben és a doktori iskola honlapján történik.
- (2) A témavezetőnek a doktori fokozat (PhD) megszerzésétől számítva legalább 2 évi szakmai gyakorlattal kell rendelkeznie. Egy témavezető egyidejűleg legfeljebb 3 doktorandusz munkáját irányíthatja. E feltételek alól a DIT csak az EDT hozzájárulásával adhat felmentést.
- (3) Minden doktoranduszhoz egy és csak egy témavezető tartozik, aki teljes felelősséggel irányítja és segíti a témán dolgozó doktorandusz tanulmányait, kutatási munkáját, illetve a doktorjelöltek fokozatszerzésre való felkészülését. Témavezető a BME főállású dolgozója vagy Professor Emeritusa, vagy a BME-vel doktori képzésre együttműködési megállapodást kötött intézmény főállású dolgozója lehet. Külső témavezető mellé a DIT konzulenszt jelöl ki, aki a BME részéről segíti a témavezető munkáját és figyelemmel kíséri a hallgató szakmai haladását.
- (4) A doktori témát, vagy a témavezető/konzulens személyét kérés(ük)re, az érintett hallgató kérésére, vagy saját hatáskörben a DIT megváltoztathatja. A DIT a döntés előtt kikéri a témavezető munkahelyi elöljárójának véleményét.
- 9.§. A 8.§.-ban leírt témákra a felvételi vizsgát a Kar Dékáni Hivatala szervezi. A Pszichológia Felvételi Bizottságot a doktori iskola javaslatára a Kar Dékánja jelöli ki.

A bizottság a felvételi beszélgetésen mutatott felkészültséget, a korábbi tanulmányi eredményeket, a nyelvismeretet, valamint a korábbi szakmai-tudományos tevékenységet 0-100 pont között értékeli. A felvétel feltétele legalább 60 pont elérése. A Pszichológia Felvételi Bizottság jelentése alapján az PDIT tesz javaslatot a felvételre, valamint az állami ösztöndíjak odaítélésére. A felvételi döntéseket a kar doktori iskola tanácsainak javaslatai alapján a Kar Dékánja hozza meg.

10.§. (1) A PDIT minden félév előtt elfogadja a doktori képzésben javasolt tárgyak és oktatók listáját. Az elfogadott tárgyakat meghirdeti a doktori iskola honlapján. A doktori képzés része az „irányított oktatás” 20-24 kreditpont határok között.

(2) A Doktori Iskola oktatói azok a tudományos fokozattal rendelkező oktatók és kutatók, akiket – a doktori iskola vezetőjének javaslatára – a DIT adott időszakra alkalmasnak tart a doktori iskola keretében oktatási, kutatási és témavezetői feladatok ellátására. A Doktori Iskola oktatója lehet a doktori képzés célkitűzéseinek megvalósítására a BME-vel írásban rögzített együttműködési megállapodást kötött hazai vagy külföldi kutatóhely, egyetem, vállalat vagy egyéb intézmény főállású dolgozója (külső oktató).

11.§. A doktori iskola nyilvántartási rendszerének, adminisztrációjának feladatát a Dékáni Hivatal látja el, figyelembe véve a BME DSZ 11. § pontjait (ld. 4. sz. Melléklet).

Doktori fokozatszerzés

12.§. (1) A fokozatszerzés eljárás során döntést hozó, valamint a fokozatot odaítélő testület az SZDT (SZHBDT).

(2) Az SZDT (SZHBDT) által kidolgozott fokozatszerzési követelményrendszert – a BME DSZ 7. § (4) e) szerint, ld. 1. sz. Melléklet – az EDT hagyja jóvá.

(3) A fokozatszerzési követelményeket az SZDT (SZHBDT) évente felülvizsgálja, és szükség szerint – az EDT jóváhagyásával – módosítja.

(3) A már folyamatban lévő eljárások esetén a doktorjelölt választása szerint kell alkalmazni az indításkor érvényes vagy a módosított követelményeket.

(4) A fokozatszerzési követelményeket a Doktori Iskola a honlapján nyilvánosságra hozza.

Záró rendelkezés

13.§. Jelen Szabályzatot a BME EHB/DT 2007. október 25-én megtárgyalta és jóváhagyta. A Szabályzat azonnal érvénybe lép.

Budapest, 2007. október 25.

Kovács Ilona
A Pszichológia Doktori Iskola vezetője

1. sz. Melléklet: Egyetemi Doktori Tanács működési rendje a BME DSZ szerint

BME DSZ 7. §

(1) Az Egyetemi Doktori Tanács (EDT) felügyeli az Egyetemen doktori iskoláiban folyó képzést valamint állást foglal a doktori eljárások elvi kérdéseiben. Az EDT-be hivatalból delegálható tagok az SZDT-k elnökei, hivatalból tag a tudományos területet felügyelő rektorhelyettes. Az EDT tagjainak többsége hivatalból tag. Az EDT elnöke különösen magas tudományos elismertségű egyetemi tanár, akit az EDT javaslatára a Rektor nevezi ki. Az EDT elnökét az elnök által megbízott elnökhelyettes helyettesítheti az elnöki funkciók ellátásában.

(2) Az egyes karok által az EDT-be hivatalból delegálható tagok (BME Humánpolitikai Szabályzat 82.§ (1), illetve jelen szabályzat 7. § (1)) létszámának összegét n jelöli. A karok által az EDT-be delegálandó tagok összeállítása n értékétől függ az alábbi módon:

(a) Ha $n=0$, akkor az adott kar nem delegálhat tagot az EDT-be.

(b) Ha $0 < n < 3$, akkor az összes fent meghatározott tag hivatalból szavazati jogú tagja az EDT-nek. Ezen felül, az adott kar által összeállított listáról (mely az Egyetemmel közalkalmazotti jogviszonyban nem álló, MTA doktora címmel, Kossuth- vagy Széchenyi-díjjal rendelkező személyeket tartalmaz, nem tartalmazza az Egyetem Professor Emeritusait és a BME nyugalmazott egyetemi tanárait.) a Rektor megbíz további $(3-n)$ személyt, akik szavazati joggal rendelkeznek.

(c) Ha $n=3$, akkor az összes fent meghatározott tag tanácskozási jogú tagja az EDT-nek, de egyidejűleg csak 3 tag rendelkezik szavazati joggal. A szavazati jogot éves vetésforgó szerint kell változtatni. Ebben az esetben az adott kar nem jelölhet külső tagot.

(d) Ha a fenti szabály szerint a külső tagok aránya nem éri el az EDT létszámának egyharmadát, akkor a legnagyobb tudományos potenciállal rendelkező kari listákról az EDT elnöke további külső tagokat kér fel.

(e) A fenti számításnál az EDT elnökét az adott kar létszámába nem kell beszámítani. Nem számít be a kar létszámába a tudományos területet felügyelő rektorhelyettes.

(f) Az EDT munkájában tanácskozási jogú tagként vesz részt a hallgatói önkormányzat képviselője.

(3) Az EDT hivatalból delegált tagjai megjelölik helyetteseiket, akik valamely más tudományos funkciójukban (SZDT elnök, DIT elnök) eleve helyettesítik őket és rendelkeznek az MTA Doktora címmel, illetve Kossuth- vagy Széchenyi-díjjal, a művészeti doktori iskolában emellett Steindl-, vagy Ybl díjjal. Külső tagok nem helyettesíthetők.

(4) Az EDT feladatai:

a) doktori iskolák létesítésére vonatkozó kérelem véleményezése;

b) az Egyetem doktori iskoláiban folyó képzés és fokozatszerzés (honosítás) rendszeres értékelése;

c) a doktori képzés adatainak, valamint a doktori értekezéseknek és tézisfüzeteknek a doktori iskolák honlapján történő nyilvános megjelenítésére vonatkozó kormányrendelet (Kr. 7. § (1) bek. e) pont; Kr. 11. § (1), (2) és (4)) teljesítésének folyamatos ellenőrzése;

d) doktori iskola megszüntetésének kezdeményezése (Kr. 7. § (5));

e) az SZDT-k által kidolgozott fokozatszerzési követelményrendszerek jóváhagyása;

f) javaslat kidolgozása a Szenátus részére a doktori képzés működési feltételeit szolgáló pénzeszközök (köztük különösen a doktori képzési normatíva és a tudományos célú normatívának) biztosítására (Kr. 8. § (2) d));

g) a Szenátus által leadott hatáskörben döntés az Egyetemre jutó állami doktori ösztöndíjak karonkénti szétosztásáról,

h) javaslat kidolgozása a doktori szabályzatra, illetve a szabályzat módosítására.

(5) Az EDT határozatképes, ha a döntéshozatalnál tagjai felénél többen vesznek részt. A bizottság döntéseit tagjainak (nyílt vagy titkos) többségi szavazatával hozza meg, kivéve a szabályzatban nevesített, 0-1-2-3 pontos titkos szavazásokat. Ez utóbbi esetben a döntés akkor pozitív, ha a szavazatok összege eléri a maximálisan kapható pontok kétharmadát. A bizottság ülései nem nyilvánosak, a személyi szavazások titkosak. Az ülésekről emlékeztetőt kell készíteni, amelyet az elnök hitelesít. Az EDT döntéseinek indoklása nyilvános.

(6) Személyi kérdések tárgyalásakor az 5. § (7)-ben leírt összeférhetlenségi szabályt kell alkalmazni.

(7) Az EDT döntése elleni fellebbezésre a 2. §-ban leírt módon és esetekben kerülhet sor.

(8) Az EDT titkársági feladatait, a bizottság teendőivel összefüggő adminisztratív teendőket a Tudományos Igazgatóság látja el.

BME DSZ 9. §

(1) Amennyiben a jelen szabályzat 7. § (2) bekezdése által az EDT-be hivatalból delegált tagok és az Egyetemi Habilitációs Bizottságba (EHB) delegált tagok (BME Humánpolitikai Szabályzat 82.§ (1) - (3)) legalább 50%-ban megegyeznek, akkor a két testület összevontan működik Egyetemi Habilitációs Bizottság és Doktori Tanács (EHBBDT) néven. Az EHBBDT ellátja az EHB és az EDT feladatait és rendelkezik ezen testületek jogosítványaiival. Az EHBBDT elnöke különösen magas tudományos elismertségű egyetemi tanár, akit az EHBBDT javaslata alapján a Rektor nevezi ki. Az EHBBDT elnökét az elnök által kinevezett elnökhelyettes helyettesítheti az elnöki funkciók ellátásában. Az EHBBDT tagjait az alábbiak szerint kell megállapítani.

(2) Az egyes karok által az EHB-be, illetve az EDT-be hivatalból delegált tagok (BME Humánpolitikai Szabályzat 82.§ (1), illetve jelen szabályzat 7. § (1)) létszámának összegét n jelöli. A karok által az EHBBDT-be hivatalból delegálandó tagok összeállítására n értékétől függ a jelen Szabályzat 7. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint, ugyanezen bekezdés értelemszerű alkalmazásával kell kijelölni a az EHBBDT külső tagjait.

(3) Az EHBBDT hivatalból delegált tagjai megjelölik helyetteseiket, akik valamely más tudományos funkciójukban (SZDT elnök, DIT elnök, SZHB elnök) eleve helyettesítik őket és rendelkeznek az MTA Doktora címmel, illetve Kossuth- vagy Széchenyidíjjal, a művészeti doktori iskolában emellett Steindl-, vagy Ybl-díjjal. Külső tagok nem helyettesíthetők.

(4) Az EHBBDT döntése elleni fellebbezésre a 2. §-ban leírt módon és esetekben kerülhet sor.

(5) Az EHBBDT titkársági feladatait, a bizottság teendőivel összefüggő adminisztratív teendőket a Tudományos Igazgatóság látja el.

(6) Személyi kérdések tárgyalásakor az 5.§ (7)-ben leírt összeférhetlenségi szabályt kell alkalmazni.

2. sz. Melléklet: Doktori Iskola Tanács működési rendje a BME DSZ szerint

BME DSZ 5. §

(1) A doktori iskolánként szervezett DIT a doktori képzést felügyelő testület, amelyet a doktori iskola törzstagjai választanak, tagjait pedig a dékán bízza meg és menti fel. A DIT elnöke a doktori iskola vezetője, munkáját titkár segíti.

(2) A DIT szavazati jogú tagjai kizárólag

- egyetemi tanárok, vagy
- habilitált docensek, habilitált magántanárok, vagy
- „tudomány doktora” tudományos fokozattal, illetve az „MTA doktora” címmel, vagy
- Kossuth-, illetve Széchenyi-díjjal, a művészeti doktori iskolában emellett Steindl-, vagy Ybl-díjjal rendelkező személyek lehetnek.

A tanács szavazati jogú tagjainak száma legalább 7 fő. A DIT munkájában tanácskozási jogú tagként vesz részt a hallgatói önkormányzat képviselője.

(3) A DIT személyi összetételének biztosítania kell a művelt területre kellő szakmai lefedettségét.

(4) A DIT elnökének és tagjainak megbízatása 3 év, amely többször is megismételhető.

(5) A DIT rendszeres (legalább évente ellátandó) feladatai:

- a) a doktori iskola oktatóinak megnevezése, a képzésben meghirdetésre kerülő tárgyak kiválasztása; (Kr. 6. § (2))
- b) a témavezetők és a meghirdetett témák adott időtartamra (tipikusan 3+2 év) történő jóváhagyása (Kr. 6. § (3));
- c) a felvételi bizottság javaslata alapján döntés a doktori képzésre történő felvételtől;
- d) a képzésben részt vevő hallgatók teljesítményének nyomon követése, és nem megfelelő előrehaladás esetén javaslat tétel a dékán számára az állami ösztöndíj, vagy akár a hallgatói jogviszony megszüntetéséről;
- e) javaslat tétel a dékán számára a költségtérítéses és az államilag finanszírozott hallgatói jogállás közti átsorolásról.

(6) A DIT határozatképes, ha a döntéshozatalnál tagjai felénél többen vesznek részt. A bizottság döntéseit tagjainak (nyílt vagy titkos) többségi szavazatával hozza meg. A bizottság ülései nem nyilvánosak, a személyi szavazások titkosak. Az ülésekről emlékeztetőt kell készíteni, amelyet az elnök hitelesít.

(7) Személyi kérdések esetén nem vehet részt a döntéshozatalban, aki az érintett személlyel közvetlen munkahelyi kapcsolatban (azonos tanszék/intézmény, vezetői-beosztotti viszony) van, vagy

- közeli hozzátartozói kapcsolatban van, vagy
- tudományos szerzőtársi kapcsolatban van, vagy
- akitől az ügy tárgyilagosa elbírálása egyéb okból nem várható el.

(8) A DIT döntése elleni fellebbezésre a 2. §-ban leírt módon és esetekben kerülhet sor.

(9) A DIT adminisztratív feladatait a Dékáni Hivatal látja el.

3. sz. Melléklet: Szakmai Doktori Tanács működési rendje a BME DSZ szerint

BME DSZ 6. §

(1) A karonként, illetve szakonként szervezett SZDT – az EDT által leadott hatáskörben – a fokozatszerzési eljárást lefolytató testület. Az SZDT elnöke lehetőleg egyúttal DIT elnök is. Az SZDT tagjait és elnökét DIT(ek) javaslatára a dékán bízza meg. Az SZDT elnök munkáját titkár segíti.

(2) Az SZDT szavazati jogú tagjai kizárólag

- egyetemi tanárok, vagy
- habilitált docensek, habilitált magántanárok, vagy
- „tudomány doktora” tudományos fokozattal, illetve az „MTA doktora” címmel, vagy
- Kossuth-, illetve Széchenyi-díjjal, a művészeti doktori iskolában emellett Steindl-, vagy Ybl-díjjal rendelkező személyek lehetnek.

A bizottság szavazati jogú tagjainak száma legalább 9 fő. Az SZDT munkájában tanácskozási jogú tagként vesz részt a hallgatói önkormányzat képviselője.

(3) Az SZDT tagjainak több mint fele az Egyetem professzora, legalább egyharmada külső intézményekből meghívott, a BME-vel közalkalmazotti jogviszonyban, ill. munkaviszonyban nem álló személy. Nem minősül külső meghívottnak a BME azonos karának Professor Emeritusa vagy nyugalmazott egyetemi tanára.

(4) Az SZDT személyi összetételének biztosítania kell a művelt terület kellő szakmai lefedettségét.

(5) Az SZDT tagjainak megbízatása 3 év, amely többször is megismételhető.

(6) Az SZDT feladatai:

- a) kérelemre doktori eljárás elindítása;
- b) szigorlati tárgyak kijelölése;
- c) szigorlati bizottság és bíráló bizottság kijelölése;
- d) a pályázat visszavonása miatt, vagy egyéb okból megszakadt eljárás lezárása;
- e) a doktori fokozat odaítélése;
- f) a jelen szabályzattal összhangban lévő, az itt rögzített követelményeken túl a szakterület sajátosságait is figyelembe vevő, részletes doktori követelményrendszer összeállítása az eljárás indítására, lefolytatására és a fokozat odaítélésére vonatkozóan;
- g) a részletes doktori követelményrendszer 3 évenkénti felülvizsgálata és jóváhagyatása az EDT-vel.

(7) Az SZDT határozatképes, ha a döntéshozatalnál tagjai felénél többen vesznek részt. A bizottság döntéseit tagjainak (nyílt vagy titkos) többségi szavazatával hozza meg, kivéve a szabályzatban nevesített, 0-1-2-3 pontos titkos szavazásokat. Ez utóbbi esetben a döntés akkor pozitív, ha a szavazatok összege eléri a maximálisan kapható pontok kétharmadát. A bizottság ülései nem nyilvánosak, a személyi szavazások titkosak. Az ülésekről emlékeztetőt kell készíteni, amelyet az elnök hitelesít. Az SZDT döntéseinek indoklása nyilvános.

(8) Személyi kérdések tárgyalásakor az 5. § (7)-ben leírt összeférhetlenségi szabályt kell alkalmazni.

(9) Az SZDT döntése elleni fellebbezésre a 2. §-ban leírt módon és esetekben kerülhet sor.

(10) Az SZDT adminisztratív feladatait a Dékáni Hivatal látja el. A feladatköröket (beleértve a Tudományos Igazgatóság doktori ügyekért felelős előadójával való kapcsolattartást) és erőforrások biztosítását a dékán az SZDT elnökével egyetértésben alakítja ki.

BME DSZ 8. §

Az SZDT feladatát az adott területen illetékes habilitációs bizottság (SZHB) is elláthatja. Az összevont testület a Szak Habilitációs Bizottsága és Doktori Tanácsa (SZHBDT) néven működik.

4. sz. Melléklet: Doktori Iskola adatgyűjtése és tájékoztatása a BME DSZ szerint

11. §

(1) A doktori iskola rendszeres, részletes és nyilvános tájékoztatást ad a doktori iskola honlapján az iskola működését illetően

- az iskola tudományterületi, tudományági besorolása, a megalapozó mesterszak (képzési ág), a kiadandó doktori fokozat elnevezése,
- a törzstagok, oktatók személye és szakmai életrajzaik,
- nemzetközi kapcsolatok,
- a képzési terv,
- működési szabályzat.

(2) A doktori iskola rendszeres, részletes és nyilvános tájékoztatást ad a doktori iskola honlapján a képzést illetően

- a DIT által jóváhagyott, meghirdetésre kerülő doktori témákról/témaveztőkről,
- a felvételi követelményekről,
- a doktori iskolába felvettek névsoráról,
- az oktatott tantárgyakról.

(3) A doktori iskola rendszeres, részletes és nyilvános tájékoztatást ad a doktori iskola honlapján az iskola eredményességéről, elérhetővé téve

- a PhD értekezések és téziszüzetek, illetve DLA alkotások elektronikus formáját,
- a fokozatot szerzettek névsorát,
- az abszolutariumot teljesítők névsorát.